

16 maart 2023

Onmisbaar openbaar. Onmisbaar onderwijs

Van 6 tot 10 maart voerden de openbare diensten actie. Onderwijs is een basisrecht voor elke leerling en dus een onmisbare openbare dienst. Daarom gaven we in de actieweek het startschot van onze informatiecampagne 'personeelsuitdagingen voor kwaliteitsvol onderwijs'. Jij gaf samen met veel andere directeurs op school de ruimte om ons filmpje te tonen en in gesprek te gaan met collega's over hoe jullie het basisonderwijs van de toekomst zien. De volgende maanden zetten we het debat samen met jullie verder.

Ruimte voor debat

2024 wordt een verkiezingsjaar. Het moment om ons basisonderwijs in de picture te zetten zodat politieke partijen onderwijs hoog op hun verkiezingsagenda zetten. De tijd van tijdelijke oplossingen is voorbij. Er moeten structurele maatregelen komen. Waardering, respect en vertrouwen voor al het onderwijspersoneel vormt de basis. Wij willen met gedragen voorstellen naar de partijen stappen en daarvoor doen we een beroep op jullie. De actieweek "Onmisbaar openbaar" was nog maar een begin. Ook de volgende maanden zullen we met jou en je collega's in gesprek gaan over hoe kwaliteitsvol onderwijs eruit moet zien en hoe jobs in onderwijs aan aantrekkingskracht kunnen winnen vanuit de dagelijkse onderwijsrealiteit. Jullie weten het beste hoe het onderwijs werkt en hoe we dit weer tot een aantrekkelijke werkplek kunnen maken. De overheid moet over de brug komen. En wij moeten aangeven hoe en waarmee. Wat is nodig voor kwaliteitsvol basisonderwijs? Enkele speerpunten:

Voldoende en goed opgeleide onderwijzers

Het lerarentekort blijft een groot probleem. In het basisonderwijs blijft dit wat onder de radar. Toch worstelen ook jullie dagelijks met een tekort aan personeel. Collega's vallen voor elkaar in, nemen klassen dubbel ... De zorgleraar, de kinderverzorger, de directeur, iedereen die maar kan, staat voor de klas. Met alle gevolgen van dien. Extra zorg voor leerlingen die het nodig hebben, een extra taalmomentje, een extra begeleiding bij kleuters, ... valt weg. Want iedereen draait dubbel. Maar we doen dat, want het kind staat centraal en mag niets te kort komen. De werkdruk stijgt, er is geen ademruimte want klassen maar ook bewakingen moeten overgenomen worden. Dat heeft ongetwijfeld een impact op jouw welzijn en op de kwaliteit van het onderwijs dat kan geboden worden.

Onderwijzers hebben heel wat vaardigheden nodig om goed in het basisonderwijs te kunnen functioneren en om alle leerlingen tot leren te brengen. Het is niet voldoende om zelf goed te kunnen rekenen, lezen of schrijven. Nee, je moet het ook goed kunnen overbrengen aan kinderen van 6 tot 12 jaar. Je moet kleuters van 3 tot 5 jaar kunnen klaarmaken om tot rekenen, lezen en schrijven te komen. Je moet soms 100 beslissingen nemen op één dag en reageren op klassituaties die nooit twee keer hetzelfde zijn. Daarom vinden we het zo belangrijk dat enkel bevoegde leraren met de nodige expertise de verantwoordelijkheid krijgen over een klas. Vasthouden aan een stevig onderwijsdiploma is geen blinde halsstarrigheid. Het is een teken van een gezamenlijke zorg voor kwaliteitsvol onderwijs voor elk kind, ook verder in de toekomst.

Jobzekerheid

Een van de voornaamste redenen waarom jonge leerkrachten afhaken of zijinstromers terughoudend zijn is jobzekerheid. Je weet altijd wanneer je aan een job in onderwijs begint en wanneer ze eindigt, maar je weet nooit of er een vervolg op komt. We vragen van onderwijzers om de nodige expertise binnen te brengen, maar kunnen in ruil geen

jobzekerheid bieden. Langzaamaan ziet iedereen het nut van het lerarenplatform voor startende leraren in. Bij de start werd er sceptisch vergeleken met de vervangingspool die geen lang leven kende. De uren werden niet altijd gebruikt waar ze voor dienden. Wegens besparingen werd het aantal mogelijke voltijdse plaatsen gereduceerd van 2500 naar 1621. Sommigen durven nu luidop de vraag stellen: "Zou een uitbreiding van het lerarenplatform toch een mogelijke oplossing zou zijn?" In combinatie met een gedegen aanvangsbegeleiding, zeker en vast!

Tijd voor de kernopdracht

Wat behoort nu echt tot de kernopdracht van de leraar? Lesgeven, voorbereiden, naverwerking, overleg, nascholing, ... Dat is de kernopdracht. Maar er komt nog veel meer bij kijken. De tijd van alleen voor de klas te staan en zorgen dat de leerlingen op het einde van het schooljaar naar het volgende leerjaar kunnen gaan, is lang voorbij. We werken meer en meer in team. En dat is goed ook. Maar dat vraagt meer intern en extern overleg met collega's. Ook de klassenraden zijn belangrijker geworden. Wij hebben ons aangepast aan de nieuwe werkwijze maar de organisatie van de onderwijstijd bleef onveranderd. De nodige extra overlegmomenten kwamen bovenop al het andere werk. Dit moet aangepakt worden. We blijven verder hameren op meer overlegtijd in de hoofdopdracht.

Een professionele schoolleider

Wat wordt er verwacht van jou, de directeur? Jij moet: leiding geven – pedagogisch, didactisch, logistiek en personeelsbeleid voeren – organiseren – het onderwijsproces begeleiden – coachen – bemiddelen - ... Daarom moet de schoolleider in zijn leiderschap versterkt worden. Er is nood aan een goede omkadering en aan gerichte professionalisering zodat jullie aan expertise kunnen winnen om de hele schoolorganisatie maximaal af te stemmen op de noden van de leerlingen en het schoolteam.

Een gepaste onderwijsinfrastructuur

Schoolgebouwen moeten voldoen aan de recentste normen voor veiligheid en duurzaamheid. Het moeten ook aangename plekken zijn waar het goed is te werken en te leren. Het is cruciaal dat er plaats is voor elk kind maar ook dat er ruimte is voor alle aspecten van jouw job, dus ook voor het formeel en informeel overleg. Basisscholen hebben bovendien een uniek karakter. Ze zijn een veilige, herkenbare plek voor de kinderen en personeelsleden die er zich thuis kunnen voelen. Alleen in zo'n omgeving komt men op de beste manier tot leren. Een langetermijnvisie dringt zich op.

Samen blijven we kwaliteitsvol onderwijs op de agenda zetten!
